

CALL FOR PAPERS:

GENDER

DEADLINE: 30.11.2023

REDAKTORKI TEMATYCZNE NUMERU:

prof. Joanna Mizielińska (Collegium Civitas)

jmizielinska@civitas.edu.pl

dr Agata Stasińska (Collegium Civitas)

astasinska@civitas.edu.pl

Studia nad szeroko rozumianą tematyką płci społeczno-kulturowej (gender) rozwijają się w Polsce od ponad trzech dekad, przynosząc krytyczność i refleksyjność wobec hegemonii i praktyk władzy, podważając to, co do tej pory uważano za oczywiste, obiektywne i słuszne. Kolejne subdyscypliny socjologiczne od socjologii ruchów społecznych, tożsamości, polityki czy wiedzy po socjologię rodziny czy migracji, a także metodologię prowadzenia badań społecznych inspirowaną się współczesnymi *gender studies*. Jednocześnie dokonania *gender studies*, jak też samo ich istnienie jako perspektywy badawczo-teoretycznej, są wciąż poddawane w wątpliwość, a słowem 'gender' straszy się w mediach publicznych, być może usiłując odwrócić uwagę od bardziej istotnych problemów społecznych lub próbując zagospodarować społeczne lęki. Tym samym, odpowiednio zmanipulowane słowo 'gender' staje się słowem-wytrychem, synonimem kozła ofiarnego, ogniskując współczesną panikę moralną i społeczną niechęć do wszelkich mniejszości.

'Gender' – słowo-kłopot czy słowo sprawiające kłopot, które do niedawna mało osób w naszym kraju potrafiło wymówić prawidłowo, stało się obecnie powszechnie znane, ale czy odpowiednio rozumiane? Gdy w 1990 roku Judith Butler opublikowała książkę *Gender trouble*, czyli dosłownie po polsku kłopoty z gender/płcią kulturowo-społeczną (polskie wydanie *Uwikłani w płęć* ukazało się w 2008 roku) nie mogła przewidzieć, jak bardzo recepcja jej książki (również ta spóźniona w Polsce) przekroczy jej zamierzenia, ale też jak bardzo zmieni się kontekst tejże recepcji, szczególnie w Polsce. Butler pisząc, że płęć jest kłopotliwa, kwestionuje jej oczywistość. Płęć tym samym staje się problemem – badawczym, społecznym, kulturowym, publicznym i prywatnym, podważając zresztą tę dychotomię. Płęć i seksualność jeszcze nigdy tak jawnie nie były

upolitycznione, zaś w przeciągu tych ponad trzech dekad gender z mało znanego słowa, oznaczającego coś nieprzetłumaczalnego wprost na język polski, stało się uosobieniem wszelkiego zła, ideologią, wrogiem instytucji rodziny, promowaniem dewiacji, etc.

Jeżeli „widmo gender krąży po Europie”, aktywizując najróżniejsze współczesne antydemokratyczne i konserwatywne ruchy, to jak wygląda owo widmo w samej Polsce? Jasnym jest, że współczesna sytuacja polityczna w Polsce, wraz z jej konserwatywnym zwrotem i ruchami antygenderowymi wpływa na to, w jaki sposób prowadzi się w Polsce badania związane z tematyką gender i jak zarzut ideologiczności i nienaukowości wpływa na trudną sytuację badaczek i badaczy z nią związanych. Stąd tym bardziej konieczne wydaje się nam tworzenie inkluzywnych przestrzeni publikacyjnych, gdzie naukowczynie i naukowcy specjalizujący się w badaniach nad płcią i seksualnością mogą dzielić się swoim dorobkiem naukowym.

W numerze tym chcemy poszukać odpowiedzi na pytanie, jakie problemy/kłopoty ale też korzyści mamy z gender we współczesnej Polsce? Od czego próbujemy uciec a w czym dopatrujemy się sprawczości? Jakie są obawy i nadzieje związane z zajmowaniem się tą perspektywą badawczą? Jak uprawiać i rozwijać *gender studies* we współczesnej Polsce? Jakich strategii naukowych i badawczych używać, by dowieść ich użyteczności? Wokół czego ogniskują się współczesne badania czy budowane teorie? Jakie palące kwestie są w nich podejmowane? Co wnoszą do budowania teorii społecznych czy zmiany współczesnych paradygmatów?

Celem tegorocznego numeru Zoon Politikon jest zatem próba ukazania bogactwa polskich przedsięwzięć badawczych w zakresie studiów gender, uwzględniając wielość perspektyw związanych między innymi z następującymi obszarami:

- *gender studies* w Polsce: najważniejsze koncepcje, badania i wyniki;
- powiązania pomiędzy *gender studies* a studiami interseksyjnymi; gender a kwestie klasy, rasy, etniczności, seksualności, niepełnosprawności, etc.;
- *gender studies* a krytyka postkolonialna i dekolonialna;
- gender i studia nad migracjami;
- *gender* a problematyka *animal studies* i relacji z nie-ludźmi; ekofeminizm a prawa zwierząt;
- seksualność, kwestie LGBTQ+ i powiązania między *gender* i *queer studies*;
- przemiany intymności i praktyk rodzinnych z perspektywy płci społeczno-kulturowej; nowe rodziny i nowe intymności; nowe technologie reprodukcji z perspektywy gender;
- ruchy społeczne z perspektywy gender, polityka i obszary działań ruchów feministycznych, analiza ruchów antygenderowych, specyfika polskich

- ruchów antygenerowych w porównaniu z innymi krajami, specyfika polskiego #metoo;
- epistemologia i metodologia *gender studies* i jej wpływ na nauki społeczne;
 - *gender studies* z punktu widzenia socjologii wiedzy: prowadzenie badań naukowych związanych z tematyką gender i ich konsekwencje dla jednostki i grup społecznych;
 - seksualne, płciowe i intymne obywatelstwo;
 - płynność i performatywność płci/seksualności i tożsamości; niebinarność a gender; transpłciowość a gender;
 - kwestia tłumaczenia i recepcji gender i queer studies w innych niż Zachodnie kontekstach geopolitycznych;
 - krytyka i obszary wykluczeń w obrębie *gender studies* i feminizmów, np. transfobia czy bifobia;
 - genderowe spojrzenie na sztuczną inteligencję (AI, Chat GPT).

Zgłoszenia:

Teksty w języku polskim lub angielskim prosimy przesyłać poprzez **stronę czasopisma** do **30 listopada 2023** r. Artykuły o długości 6-10 tys. słów powinny być przygotowane z uwzględnieniem wymogów technicznych czasopisma. Każdy artykuł poddany zostanie standardowej procedurze recenzyjnej (*double blind-review*).

W razie pytań prosimy o kontakt z redaktorkami: astasinska@civitas.edu.pl i jmizielinska@civitas.edu.pl lub w kwestiach technicznych z sekretarzem redakcji: mariusz.finkielsztejn@civitas.edu.pl.